

BILAG B3

Kirsten Drotner: ”Digital dannelse er mere end beskyttelse”.

Politiken 6.8.2016. Uddrag.

Kirsten Drotner er professor i medievidenskab.

Red Barnet og Center for Digital Pædagogik udgav sammen med Medierådet for Børn og Unge sidste år pjecen ’Har du været nøgen på nettet?’. Pjecen skal hjælpe børn og unge med, hvad de kan gøre, hvis de sender, modtager eller deler sexbilleder online. Teksten henvender sig til den enkelte unge: »Når du har taget et billede af dig selv, løber du en risiko. Er du villig til at tage den risiko?« Der er masser af konkrete bud på, hvad læseren kan gøre, og pjecen slutter med at anbefale, at den unge forbereder sig på at forklare: »Jeg har begået en fejl. Jeg har lært af det. Jeg er kommet videre.« Men hvad er det egentlig for nogle råd, vi giver de nye generationer, når det gælder deres digitale mediebrug? De er dybest set, at denne brug er farlig, og at det er brugerne selv, der skal stå for at beskytte sig og regulere den digitale trafik.

Den individualisering af børns og unges digitale mediebrug er problematisk. For det er veldokumenteret, at de færreste danske forældre giver børn og unge råd, de kan bruge til at ændre adfærd. Nogle forældre har ikke tid, andre har ikke tilstrækkelig viden, og de fleste prioriterer andet i deres børns opdragelse. Faktisk hører danske forældre til de mindst bekymrede i Europa, når det gælder deres børns digitale færden, samtidig med at danske børn og unge er nogle af de mest aktive på nettet. Individualiseringen af børns og unges digitale mediebrug er også problematisk, fordi den fokuserer på, hvad vi umiddelbart får øje på – og især på det mindretal af børn og unge, der kommer i klemme. Herved overser vi, at sociale medier som Facebook, Snapchat, Twitter og YouTube er kommercielle aktører med en infrastruktur, der lægger op til individuel brug for alle – børn og unge vælger altså ikke frit, når det gælder deres kommunikation på de sociale medier.

I de voksnes forståelige trang til at beskytte de kommende generationer mistes blikket for børns og unges muligheder på nettet. De muligheder handler om børns og unges digitale dannelse. Den dannelse omfatter evnen til at kunne bruge digitale medier, så man kan udtrykke sig forståeligt, og så man kan forstå sig selv i forhold til andre og handle i forhold til den omgivende verden. Dannelse er i høj grad at blive til som borger med evne og pligt til at se sig selv som del af samfundet og handle ansvarligt i forhold til andre. I et demokrati er dannelse derfor tæt knyttet til at kunne ytre sig og at kunne lytte og lære af det; men også at udvikle midler til at være enige om at være uenige. I dag er det relevant at lægge vægt på digital dannelse, fordi digitale medier er afgørende for, at almen dannelse overhovedet bliver til. Men vi mangler i høj grad at udvikle børns og unges digitale dannelse som andet og mere end ’netikette’, søge information på nettet og få pjecer om cybersikkerhed. For kan man læse, kan man forholde sig til, hvad andre mener. Men kan man også skrive, kan man give sine tanker og ideer form, så man kan dele dem med andre. Den britiske medieforsker Ellen Helsper foretog for nogle år siden en større undersøgelse af unges og ældres brug af digitale medier. Hun fandt, at der var forskel på brugen, men forskellene skyldtes mest social baggrund, uddannelse og køn. Digitalisering defineres i vidt omfang som informationsteknologiske kompetencer, der kan hjælpe til at reproducere eksisterende viden. Digital dannelse handler derimod i høj grad om at bruge digitale redskaber til at ytre sig og til at producere ny viden.